

No. 38129

**Armenia
and
Germany**

Treaty between the Republic of Armenia and the Federal Republic of Germany on the promotion and reciprocal protection of capital investments (with protocol). Yerevan, 21 December 1995

Entry into force: *4 August 2000, in accordance with article 13*

Authentic texts: *Armenian and German*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Armenia, 6 February 2002*

**Arménie
et
Allemagne**

Traité entre la République d'Arménie et la République fédérale d'Allemagne relatif à la promotion et à la protection réciproque des investissements du capital (avec protocole). Yerevan, 21 décembre 1995

Entrée en vigueur : *4 août 2000, conformément à l'article 13*

Textes authentiques : *arménien et allemand*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Arménie, 6 février 2002*

[ARMENIAN TEXT — TEXTE ARMÉNIEN]

Պայմանագիր

**Հայաստանի Հանրապետության և Գերմանիայի Դաշնակցային
Հանրապետության միջև կապիտալ ներդրումների խրախուսման ու
փոխադարձ պաշտպանության մասին**

Հայաստանի Հանրապետությունը և Գերմանիայի Դաշնակցային
Հանրապետությունը,

կամենալով խորացնել երկու պետությունների տնտեսական
համագործակցությունը,

ձգտելով բարենպաստ պայմաններ ստեղծել մի պետության
քաղաքացիների կամ ընկերությունների կապիտալ ներդրումները մյուս
պետության տարածքում իրականացնելու համար,

գիտակցելով, որ այդ կապիտալ ներդրումների իրականացման
աջակցելն ո՞ր դրանց պայմանագրային պաշտպանությունը կարող են
աշխուժացնել մասնավոր տնտեսական նախաձեռնությունն ու
բազմապատկել երկու ժողովուրդների բարեկեցությունը,

պայմանավորվեցին ներքոհիշյալի մասին.

Հոդված 1

Սույն Պայմանագրի նպատակների համար՝

1/ «Կապիտալ ներդրումներ» հասկացությունն ընդգրկում է գույքային
արժեքների բոլոր տեսակները, մասնավորապես՝
ա/ շարժական և անշարժ իրերի սեփականությունը, ինչպես նաև մյուս
գույքային իրավունքները, ինչպիսիք են հիպոթեքային իրավունքները և
գրավադրման իրավունքները,

բ/ ընկերություններում մասնեթաժնային մասնակցության և
մասնակցության մյուս ձևերի նկատմամբ իրավունքները,

գ/ անտեսական արժեքների ստեղծման համար օգտագործված
դրամական միջոցների վերաբերյալ կամ տնտեսական արժեք ունեցող
ծառայությունների վերաբերյալ պահանջների իրավունքը,

դ/ մտավոր սեփականության իրավունքները, ինչպիսիք են, մաս-
նավորապես, հեղինակային իրավունքները, արտոնագրերը, տեխ-
նոլոգիան, «Նոու-հաուս» և «գոտլիլը», գրանցված ֆիրմաների նմուշ-
ները, անվանումները, արդյունաբերական նմուշներն ու մոդելները,
ապրանքանիշերը, արտադրական գաղտնիքները,

ե/ իրավահավասարական կոնցեսիաները, ներառյալ բնական
պաշարների հետախուզումն ու արդյունահանումը.

գույքային արժեքների ներդրման տեսակի փոփոխությունը չի
շոշափում դրանց հատկությունը՝ որպես կապիտալ ներդրումի:

2/ «Եկամուտներ» տերմինը նշանակում է՝ կապիտալ ներդրման շնոր-
հիվ որոշակի ժամանակամիջոցում ստացվող գումարներ, ինչպիսիք են

շահույթի մասը, դիվիդենդները, տոկոսները, լիցենզային կամ այլ վարձատրությունները:

3/ «Քաղաքացիներ» տերմինը նշանակում է՝

ա/ Գերմանիայի Դաշնակցային Հանրապետության նկատմամբ.

գերմանացիներ՝ Գերմանիայի Դաշնակցային Հանրապետության հիմնական օրենքին համապատասխան,

բ/ Հայաստանի Հանրապետության նկատմամբ.

Հայաստանի Հանրապետության Մահմանադրության և գործող օրենսդրության համապատասխան՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի հանդիսացող ֆիզիկական անձինք:

4/ «Ընկերություններ» տերմինը նշանակում է՝

ա/ Գերմանիայի Դաշնակցային Հանրապետության նկատմամբ՝ ցանկացած իրավաբանական անձ կամ առևտրային ընկերություն, այլ ընկերություններ կամ միավորումներ՝ իրավաբանական անձի իրավունքով կամ առանց դրա, Գերմանիայի Դաշնակցային Հանրապետության տարածքում գտնվելու տեղով, անկախ այն բանից՝ դրանց գործունեությունն ուղղված է շահույթ ստանալուն, թե ոչ:

բ/ Հայաստանի Հանրապետության նկատմամբ՝ իրավաբանական անձինք և իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող ձեռնարկություններ, որոնք ստեղծված են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան և գտնվում են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում:

Հոդված 2

1/ Պայմանավորվող կողմերից յուրաքանչյուրը հնարավորությունների սահմաններում խրախուսողների կամ մյուս Պայմանավորվող կողմի քաղաքացիների կամ ընկերությունների կապիտալ ներդրումները և այդ կապիտալ ներդրումները թույլատրելու է, իր օրենսդրությանը համապատասխան:

Նա յուրաքանչյուր դեպքում կապիտալ ներդրումների հետ վարվելու է ամենայն արդարամտությամբ:

2/ Պայմանավորվող կողմերից ոչ մեկն իր տարածքում կամայական կամ խտրական միջոցներ ձեռնարկելով ոչ մի կերպ չի սահմանափակելու մյուս Պայմանավորվող կողմի քաղաքացիների կամ ընկերությունների կապիտալ ներդրումների կառավարումն ու տնօրինումը, ինչպես նաև դրանց կիրառումն ու օգտագործումը:

Հոդված 3

1/ Պայմանավորվող կողմերից յուրաքանչյուրն իր տարածքում մյուս Պայմանավորվող կողմի քաղաքացիների կամ ընկերությունների սեփականություն հանդիսացող կամ նրանց ազդեցության տակ գտնվող կապիտալ ներդրումների նկատմամբ ապահովում է ոչ պակաս քարենպաստ գործելակարգ /ռեժիմ/, քան սեփական քաղաքացիների և ընկերությունների կապիտալ ներդրումների կամ երրորդ

պետությունների քաղաքացիների և ընկերությունների կապիտալ ներդրումների նկատմամբ:

2/ Պայմանավորվող կողմերից յուրաքանչյուրն իր տարածքում մյուս Պայմանավորվող կողմի քաղաքացիների կամ ընկերությունների նկատմամբ ապահովում է կապիտալ ներդրումների կապակցությամբ, նրանց գործունեությանը վերաբերող հարցում ոչ պակաս բարենպաստ գործելակարգ, քան սեփական քաղաքացիների և ընկերությունների կամ էլ երրորդ պետությունների քաղաքացիների և ընկերությունների նկատմամբ:

3/ Այդ գործելակարգը չի վերաբերում այն արտոնություններին, որոնք մի Պայմանավորվող կողմը տրամադրում է երրորդ պետությունների քաղաքացիներին կամ ընկերություններին՝ մաքսային կամ տնտեսական միությանը, ընդհանուր շուկային կամ ազատ առևտրի զգտուն նրանց անդամակցության կամ դրանց իետ գույակցության հիման վրա:

4/ Սույն հոդվածին համապատասխան տրամադրվող գործելակարգը չի վերաբերում այն արտոնություններին, որոնք մի Պայմանավորվող կողմը տրամադրում է երրորդ պետությունների քաղաքացիներին կամ ընկերություններին՝ կրկնակի հարկումից խուսափելու վերաբերյալ համաձայնագրի կամ հարկային հարցերի վերաբերյալ այլ պայմանավորվածությունների հիման վրա:

Հոդված 4

1/ Մի Պայմանավորվող կողմի քաղաքացիների կամ ընկերությունների կապիտալ ներդրումները մյուս Պայմանավորվող կողմի տարածքում օգտվում են լիակատար պաշտպանությունից և լիակատար անվտանգությունից:

2/ Մի Պայմանավորվող կողմի քաղաքացիների կամ ընկերությունների ներդրումները բռնագրավման, պետականացման կամ ներգործությամբ բռնագրավմանը կամ պետականացմանը հսկասարեցված այլ միջոցառումները մյուս Պայմանավորվող կողմի տարածքում կարող են ենթարկվել միայն հասարակական շահերից ելնելով և փոխհատուցում վճարելով: Փոխհատուցումը պետք է համապատասխանի բռնագրավման, պետականացման՝ փաստորեն իրականացված կամ իրականացվելիք միջոցառումների կամ համանման իետևանքներով միջոցառումների պաշտոնական ծանուցմանը անմիջականորեն նախորդող պահին բռնագրավված կապիտալ ներդրման արժեքին: Փոխհատուցումը պետք է վճարվի անհապաղ, և մինչև դրանք վճարելու պահը փոխհատուցման գումարի վրա բանկային տոկոսներ են գալիս՝ գործող տոկոսային դրույքին համապատասխան, այն պետք է լինի գործնականորեն օգտագործելի և ազատ փոխադրելի: Բռնագրավման, ազգայնացման կամ իր բնույթով համանման միջոցառման իրականացման օրինակահանրությունը, ինչպես նաև փոխհատուցման չափը դատական կարգով քննության առնելու հնարավորությունը:

3/ Մի Պայմանավորվող կողմի քաղաքացիներին կամ ընկերություններին, որոնց կապիտալ ներդրումներին մյուս Պայմանավորվող կողմի տարածքում վնաս է հասցվել պատերազմի կամ այլ զինված ընդհարումների, հեղափոխության, արտակարգ դրության կամ խռովության հետևանքով, այս Պայմանավորվող կողմը պետք է վնասների հատուցման, հրաժարագումարների փոխհատուցման կամ այլ վարձահատուցումների նկատմամբ ոչ պակաս բարենպաստ գործելակարգ տրամադրի, քան իր սեփական քաղաքացիների կամ ընկերությունների նկատմամբ: Այդ վճարումները պետք է ազատ փոխադրելի լինեն:

4/ Մի Պայմանավորվող կողմի քաղաքացիները կամ ընկերությունները մյուս Պայմանավորվող կողմի տարածքում օգտվում են սույն հոդվածով կարգավորվող հարցերի նկատմամբ առավել բարենպաստ գործելակարգից:

Հոդված 5

Պայմանավորվող կողմերից յուրաքանչյուրը մյուս Պայմանավորվող կողմի քաղաքացիներին կամ ընկերություններին երաշխավորում է կապիտալ ներդրումների հետ կապված վճարումների ազատ փոխադրում մասնավորապես՝
ա/ կապիտալի և կապիտալ ներդրումների ծավալը պահպանելու կամ ավելացնելու համար լրացուցիչ գումարների,
բ/ եկամուտների,
գ/ փոխառությունների մարման համար վճարվող գումարների,
դ/ կապիտալ ներդրումների լրիվ կամ մասնակի վերացման կամ օտարման դեպքում առաջացող հասույթի,
ե/ սույն Պայմանագրի 4-րդ հոդվածում նախատեսված փոխհատուցումների:

Հոդված 6

Եթե Պայմանավորվող կողմերից մեկը մյուս Պայմանավորվող կողմի տարածքում կապիտալ ներդրման երաշխիքի հիման վրա գումարներ է վճարում իր քաղաքացիներին կամ ընկերություններին, ապա այդ մյուս Պայմանավորվող կողմը, առանց առաջին Պայմանավորվող կողմի՝ սույն Պայմանագրի 10-րդ հոդվածից բխող իրավունքները խախտելու /օրենքի կամ գործարքի հիման վրա/, ճանաչելու է այդ քաղաքացիների կամ ընկերությունների բոլոր իրավունքների ու պահանջների հանձնումը առաջին Պայմանավորվող կողմին: Բացի դրանից, մյուս Պայմանավորվող կողմը ճանաչում է առաջին Պայմանավորվող կողմի՝ այդ բոլոր իրավունքների կամ պահանջների /հանձնած իրավունքների/ տնօրինումը, որպիսիք առաջին Պայմանավորվող կողմը իրավասու է իրականացնելու մույն ծավալով, ինչ իրավանախորդը: Պահանջի հանձնված իրավունքների հիման վրա իրականացվող վճարների փոխանցման նկատմամբ

համապատասխանաբար գործում են սույն Պայմանագրի 4-րդ հոդվածի 2-րդ և 3-րդ պարբերությունները, ինչպես նաև 5-րդ հոդվածը:

Հոդված 7

1/ 4-րդ հոդվածի 2-րդ կամ 3-րդ պարբերություններում, ինչպես նաև 5-րդ կամ 6-րդ հոդվածներում նշված վճարների փոխանցումները իրականացվում են անհապաղ՝ ըստ տվյալ պահին գործող փոխարժեքի:

2/ Այդ փոխարժեքը պետք է համապատասխանի հաշվարկային փոխարժեքից այն ընդհանուր համատեղված փոխարժեքին, որոնք միջազգային տարադրամային ֆոնդը հիմք կընդուներ համապատասխան տարադրամների միջազգային վճարումների վերահաշվարկման համար /special drawing rights/ վճարումների իրականացման պահին:

Հոդված 8

1/ Եթե մի Պայմանավորվող կողմի օրենսդրությունից կամ Պայմանավորվող կողմերի միջև սույն Պայմանագրի հետ միաժամանակ կամ հետագայում գոյացող միջազգային իրավական պարտավորություններից բխում է մի ընդհանուր կամ հատուկ դրույք, ըստ որի մյուս Պայմանավորվող կողմի քաղաքացիները կամ ընկերությունները կապիտալ ներդրումները առավել բարենպաստ գործելակարգից պիտի օգտվեն, քան նախատեսվում է սույն Պայմանագրով, ապա այդպիսի դրույքը առավելություն կունենա սույն Պայմանագրի դրույքների նկատմամբ, քանի որ առավել բարենպաստ է:

2/ Պայմանավորվող կողմերից յուրաքանչյուրը պահպանելու է ամեն մի այլ պարտավորություն, որը նա իր տարածքում ստանձնել է մյուս Պայմանավորվող կողմի քաղաքացիների կամ ընկերությունների կապիտալ ներդրումների նկատմամբ:

Հոդված 9

Սույն Պայմանագիրը վերաբերում է նաև այն կապիտալ ներդրումներին, որոնք իրականացրել են մի Պայմանավորվող կողմի քաղաքացիները կամ ընկերությունները մյուս Պայմանավորվող կողմի օրենսդրությանը համապատասխան, նրա տարածքում՝ դեռևս մինչև սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելը:

Հոդված 10

1/ Սույն Պայմանագրի մեկնաբանման կամ կիրառման առնչությամբ Պայմանավորվող կողմերի միջև ծագած տարաձայնությունները, ըստ հնարավորության, պետք է հարթվեն երկու Պայմանավորվող կողմերի կառավարությունների կողմից:

2/ Եթե այդ եղանակով տարածայնությունները չեն կարող հարբվել, ապա Պայմանավորվող կողմերից մեկի պահանջով այն հանձնվում է միջնորդական դատարանին:

3/ Միջնորդական դատարանը ստեղծվում է յուրաքանչյուր կոնկրետ դեպքի համար, ընդ որում յուրաքանչյուր Պայմանավորվող կողմ նշանակում է միջնորդական դատարանի մեկ անդամ, և միջնորդական դատարանի երկու անդամները միասին պայմանավորվում են երրորդ պետության քաղաքացու թեկնածության համար, որին երկու Պայմանավորվող կողմերի կառավարությունները նշանակում են միջնորդական դատարանի նախագահ: Միջնորդական դատարանի անդամները պետք է նշանակվեն երկու ամսվա ընթացքում, իսկ միջնորդական դատարանի նախագահը՝ երեք ամսվա ընթացքում՝ սկսած այն պահից, երբ Պայմանավորվող կողմերից մեկը մյուս Պայմանավորվող կողմին կհայտնի տարակարծությունը՝ միջնորդական դատարանի վճռին հանձնելու իր մտադրության մասին:

4/ Եթե սույն հոդվածի 3-րդ պարբերությունում նշված ժամկետները չպահպանվեն, ապա փյլ պայմանավորվածության բացակայության դեպքում Պայմանավորվող կողմերից յուրաքանչյուրը կարող է անհրաժեշտ նշանակումներն իրականացնելու նպատակով դիմել ՄԱԿ-ի միջազգային դատարանի նախագահին:

Եթե նախագահը Պայմանավորվող կողմերից մեկի քաղաքացիություն ունի, կամ մեկ ուրիշ պատճառ նրան խանգարում է իրականացնելու այդ գործունեությունը, ապա նշանակումները կկատարի փոխնախագահը: Եթե փոխնախագահը ևս Պայմանավորվող կողմերից մեկի քաղաքացիություն ունի կամ որևէ այլ պատճառով չի կարող նշանակումներ կատարել, ապա նշանակումները կկատարի միջազգային դատարանի՝ ըստ աստիճանի հաջորդ անդամը, որը Պայմանավորվող կողմերից ոչ մեկի քաղաքացիություն չունի:

5/ Միջնորդական դատարանն իր վճիռը կայացնում է ձայների մեծամասնությամբ: Նրա վճիռները պարտադիր օւժ ունեն: Պայմանավորվող կողմերից յուրաքանչյուրը կրում է միջնորդական դատարանի՝ իր նշանակած անդամի գործունեության, ինչպես նաև դատական գործընթացում իր ներկայացուցչության հետ կապված ծախսերը: Միջնորդական դատարանի նախագահի գործունեության հետ կապված ծախսերը, ինչպես նաև մյուս ծախսերը Պայմանավորվող կողմերը կրում են հավասարապես: Միջնորդական դատարանը կարող է ծախսերի կարգավորման վերաբերյալ այլ որոշում ընդունել: Մնացած բոլոր հարցերում միջնորդական դատարանը իր աշխատակարգը որոշում է ինքնուրույն:

6/ Եթե երկու Պայմանավորվող կողմերը Կապիտալ ներդրումների վերաբերյալ պետությունների և այլ պետությունների քաղաքացիների միջև վեճերի կարգավորման 1965թ. մարտի 18-ի Կոնվենցիայի մասնակից պետություններ են հանդիսանում, ապա, տվյալ Կոնվենցիայի 27-րդ հոդվածի 1-ին պարբերության դրույթները հաշվի առնելով, սույն հոդվածում հիշատակված միջնորդական

դատարանին դիմել հնարավոր չէ, եթե մի Պայմանավորվող կողմի քաղաքացու կամ ընկերության և մյուս Պայմանավորվող կողմի միջև պայմանավորվածությունն է ձեռք բերվել Կոնվենցիայի 25-րդ հոդվածին համապատասխան: Դրանով չի շոշափվում սույն հոդվածում հիշատակված միջնորդական դատարանին դիմելու հնարավորությունը՝ հիշյալ Կոնվենցիային /հոդված 27/ համապատասխան գործող միջնորդական դատարանի վճիռը չիարգելու դեպքում կամ օրենքի կամ գործարքի հիման վրա իրավունքը փոխանցելու դեպքում /սույն Պայմանագրի 6-րդ հոդվածի համաձայն/:

Հոդված 11

1/ Մի Պայմանավորվող կողմի և մյուս Պայմանավորվող կողմի քաղաքացու կամ ընկերության միջև կապիտալ ներդրումների առնչությամբ տարակարծությունները, ըստ հնարավորին, կողմերը պետք է կարգավորեն փոխադարձ համաձայնությամբ:

2/ Էթե վեճը չի կարող կարգավորվել կողմերից մեկի՝ այդ մասին հայտարարելու պահից սկսած վեց ամսվա ընթացքում, ապա մյուս Պայմանավորվող կողմի քաղաքացու կամ ընկերության պահանջով այն հանձնվում է միջնորդական դատարանի վճռին: Եթե վիճաբանության կողմերը մեկ այլ համաձայնության չեն գալիս, ապա սույն Պայմանագրի 10-րդ հոդվածի 3-5-րդ պարբերությունները համապատասխանաբար պետք է կիրառել՝ այն պայմանով, որ միջնորդական դատարանի անդամների նշանակումը վիճաբանության կողմերն իրականացնեն սույն Պայմանագրի 10-րդ հոդվածի 3-րդ պարբերությանը համապատասխան, և որ կողմերից յուրաքանչյուրը սույն Պայմանագրի 10-րդ հոդվածի 3-րդ պարբերությունում նշված ժամկետը չպահպանելու և այլ պայմանավորվածության բացակայության դեպքում կարող է դիմել Փարիզում Միջազգային առևտրաարդյունաբերական պալատի միջնորդական դատարանի նախագահին՝ խնդրելով կատարել անհրաժեշտ նշանակումները: Միջնորդական դատարանի որոշումը ի կատար է ածվում ազգային օրենսդրությանը համապատասխան:

3/ Միջնորդական դատարանության կամ միջնորդական դատարանի որոշման կատարման ժամանակ վիճաբանությանը մասնակցող Պայմանավորվող կողմը որպես առարկություն չի կարող ներկայացնել այն փաստը, որ մյուս Պայմանավորվող կողմի քաղաքացին կամ ընկերությունը կրած վնասի համար մասնակի կամ լրիվ փոխհատուցում է ստացել ապահովագրության հիմունքով:

4/ Եթե երկու Պայմանավորվող կողմերը նաև Կապիտալ ներդրումների վերաբերյալ պետությունների և այլ պետությունների քաղաքացիների միջև վեճերի կարգավորման 1965թ. մարտի 18-ի Կոնվենցիայի մասնակից պետություններ են դարձել, ապա վիճաբանության կողմերի միջև առկա տարաձայնությունները, ըստ սույն հոդվածի, քննության է առնում վերոհիշյալ Կոնվենցիայի շրջանակում գործող միջնորդական դատարանը, բացառությամբ այն

ղեկավարի, որոնց նկատմամբ վիճարանության կողմերը այլ ընթացակարգի մասին են պայմանավորվում: Պայմանավորվող կողմերից յուրաքանչյուրը սույնով իր համաձայնությունն է տալիս այդպիսի կարգին:

Հոդված 12

Սույն Պայմանագիրը գործում է անկախ այն դեպքում, քան երկու Պայմանավորվող կողմերի միջև գոյություն ունեն արդյոք դիվանագիտական կամ հյուպատոսական հարաբերություններ:

Հոդված 13

1/ Սույն Պայմանագիրը ենթակա է վավերացման: Վավերագրերի վիճակնակումը կկատարվի հետագայում չափ սեղմ ժամկետում:

2/ Սույն Պայմանագիրը ուժի մեջ կմտնի վավերագրերի վիճակնակումից հետո մեկ ամիս անց: Այն գործելու է տասը տարի: Եթե Պայմանավորվող կողմերից ոչ մեկը սույն Պայմանագիրը գրավոր չենդյալ չհայտարարի դրա գործիղության ժամկետը լրանալուց տասներեկու ամիս առաջ, ապա սույն Պայմանագիրը կերկարացվի անսահմանափակ ժամկետով:

3/ Մինչև սույն Պայմանագրի գործողության դադարեցման պահը իրականացված կապիտալ ներդրումների նկատմամբ 1-12-րդ հոդվածները դրույթները ուժի մեջ կմնան Պայմանագրի գործողության դադարեցման օրվանից հետագա քսան տարիների ընթացքում:

Հոդված 14

Սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու պահից սկսած՝ Հայաստանի Հանրապետության և Գերմանիայի Դաշնակցության Հանրապետության միջև դադարում է գործել Գերմանիայի Դաշնակցության Հանրապետության և Խորհրդային Միության միջև 1989 թ. հունիսի 13-ի՝ Կապիտալ ներդրումների վիճակագրած պաշտպանության և խրախուսման մասին Պայմանագիրը:

Կնքված է Երևան քաղաքում 1995 թվականի դեկտեմբերի 21-ին՝ երկու բնօրինակով, յուրաքանչյուրը՝ հայերենով և գերմաներենով, ընդ որում երկու տեքստերն էլ հավասարազոր են:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՈՂՄԻՑ՝

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԴԱՇՆԱԿՑՄԱՆ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ՝

ԱՐՉԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կապիտալ ներդրումների խրախուսման ու փոխադարձ պաշտպանության մասին Հայաստանի Հանրապետության և Գերմանիայի Դաշնակցային Հանրապետության միջև Պայմանագիրը ստորագրելիս ներքոստորագրյալ լիազորները նաև պայմանավորվեցին Պայմանագրի բաղկացուցիչ մաս հանդիսացող հետևյալ դրույթների շուրջ:

/1/ 1-ին հոդվածի համար

ա/ Կապիտալ ներդրումից ստացված շահույթը և այն կրկին ներդնելու դեպքում դրանից ստացված շահույթները օգտվում են կապիտալ ներդրման համար նախատեսված հավասար պաշտպանությունից:

բ/ Զաղաքացիությունը որոշելու այլ կարգից՝ անկախ՝ Պայմանավորվող կողմի քաղաքացի, մասնավորապես, համարվում է ամեն մի անձնավորություն, որն ունի համապատասխան Պայմանավորվող կողմի իրավասու մարմինների կողմից տրված ազգային անձնագիր:

/2/ 3-րդ հոդվածի համար

ա/ Սույն Պայմանագրի 3-րդ հոդվածի 2-րդ պարբերության իմաստով որպես «գործունեություն» պետք է համարել, մասնավորապես, բայց ոչ բացառապես, կապիտալ ներդրման ղեկավարումն ու տնօրինումը, ինչպես նաև դրա կիրառումը և օգտագործումը: Սույն Պայմանագրի 3-րդ հոդվածի իմաստով որպես «պակաս բարենպաստ» գործելակարգ պետք է, մասնավորապես, դիտել տարբեր մոտեցումները հումքի և օժանդակ նյութերի, էներգիայի ու վառելիքի, ինչպես նաև արտադրության միջոցների ու արտադրական նյութերի բոլոր տեսակների ստացման սահմանափակման դեպքում, տարբեր մոտեցումները, երկրի ներսում և արտասահմանում արտադրանքի վաճառքի խոչընդոտման դեպքում, ինչպես նաև համանման հետևանքներով մյուս միջոցառումները: Ի շահ հասարակական անվտանգության և հասարակական կարգի՝ ժողովրդի առողջության պահպանման կամ բարոյականության ձեռնարկվող միջոցները, սույն Պայմանագրի 3-րդ հոդվածի իմաստով, «պակաս բարենպաստ» գործելակարգ չեն համարվում:

բ/ Սույն Պայմանագրի 3-րդ հոդվածի դրույթները Պայմանավորվող կողմին չեն պարտավորեցնում հարկային արտոնությունները, ազատումներն ու զեղչերը, որոնք տրամադրվում են, հարկային օրենսդրությանը համապատասխան, միայն իր տարածքում բնակվող կամ գտնվող ֆիզիկական անձանց կամ ընկերություններին, տարածելու մյուս Պայմանավորվող կողմի տարածքում

բնակվող կամ գտնվող ֆիզիկական անձանց կամ ընկերությունների վրա:

գ/ Պայմանավորվող կողմերը ազգային օրենսդրության շրջանակներում բարյացակամորեն կքննեն մի Պայմանավորվող կողմի այն անձանց մուտք գործելու և գտնվելու հայտերը, որոնք կապիտալի ներդրման կապակցությամբ մտադիր են գալ մյուս Պայմանավորվող կողմի տարածքը. տվյալ դրույքը տարածվում է նաև մի Պայմանավորվող կողմի աշխատավորների վրա, ովքեր կապիտալի ներդրման կապակցությամբ մտադիր են գալ մյուս Պայմանավորվող կողմի տարածքը. տվյալ դրույքը տարածվում է նաև մի Պայմանավորվող կողմի աշխատավորների վրա, որոնք կապիտալ ներդրման կապակցությամբ մտադիր են գալ մյուս Պայմանավորվող կողմի տարածքը և այնտեղ գտնվել աշխատանքային գործունեություն ծավալելու նպատակով: Բարյացակամորեն կքննվեն նաև աշխատանքի թույլտվություն ստանալու հայտերը:

/4/ 4-րդ հոդվածի համար

Փոխհատուցում պահանջելու իրավունք գոյություն ունի նաև այն դեպքերում, եթե սխտությունն իր միջոցառումներով միջամտում է կապիտալ ներդրման առարկա հանդիսացող ձեռնարկմանը և դրանով իսկ էական տնտեսական վնաս հասցնում նրան:

/5/ 7-րդ հոդվածի համար

Փոխանցումը, սույն Պայմանագրի 7-րդ հոդվածի առաջին պարբերության իմաստով, «անհապաղ» կատարված է համարվում այն դեպքում, եթե կատարվում է այն ժամկետի սահմաններում, որը սովորաբար պահանջվում է փոխանցումն իրականացնելու ձևակերպումները պահպանելու համար: Ժամկետը սկսվում է համապատասխան հայտը ներկայացնելու պահից և ոչ մի պարագայում չի կարող գերազանցել երկու ամիս ժամկետը:

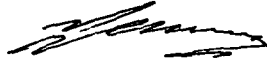
Ճ/ Կապիտալ ներդրման կապակցությամբ՝ բեռների և մարդկանց փոխադրման ժամանակ Պայմանավորվող կողմերից ոչ մեկը չի արգելի և չի խանգարի մյուս Պայմանավորվող կողմի տրանսպորտային ձեռնարկություններին՝ կատարելու տրանսպորտային գործողություններ և, անհրաժեշտության դեպքում, այդ փոխադրումները կատարելու թույլտվություն կտա:

Հիշյալ փոխադրումներին են վերաբերում՝
ա/ սույն Պայմանագրի իմաստով՝ անմիջականորեն կապիտալ ներդրումների համար նախատեսված բեռների կամ Պայմանավորվող կողմերից մեկի կամ երրորդ պետության տարածքում ձրևե՝ ձեռնարկության կողմից կամ որևէ ձեռնարկության պատվերով ձեռք

բերվող բեռների փոխադրումները, որոնցում, սույն Պայմանագրի իմաստով, գույքային արժեքներ են ներդրված, ք/ այն անձանց փոխադրումները, ռվբեր, կապիտալի ներդրման կապակցությամբ, գործուղման մեջ են գտնվում:

Կնքված է Նրևան քաղաքում 1995 թվականի դեկտեմբերի 21-ին՝ երկու բնօրինակով, յուրաքանչյուրը՝ հայերենով և գերմաներենով, ընդ որում երկու տեքստերն էլ հավասարազոր են:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՈՂՄԻՏ՝

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԴԱՇՆԱԿՑԱՅԻՆ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՏ՝

[GERMAN TEXT — TEXTE ALLEMAND]

Vertrag
zwischen
der Republik Armenien
und
der Bundesrepublik Deutschland
über
die Förderung und den gegenseitigen Schutz von
Kapitalanlagen

Die Republik Armenien
und
die Bundesrepublik Deutschland -

in dem Wunsch, die wirtschaftliche Zusammenarbeit zwischen beiden Staaten zu vertiefen,

in dem Bestreben, günstige Bedingungen für Kapitalanlagen von Staatsangehörigen oder Gesellschaften des einen Staates im Hoheitsgebiet des anderen Staates zu schaffen,

in der Erkenntnis, daß eine Förderung und ein vertraglicher Schutz dieser Kapitalanlagen geeignet sind, die private wirtschaftliche Initiative zu beleben und den Wohlstand beider Völker zu mehren -

haben folgendes vereinbart:

Artikel 1

Für die Zwecke dieses Vertrags

1. umfaßt der Begriff "Kapitalanlagen" Vermögenswerte jeder Art, insbesondere
 - a) Eigentum an beweglichen und unbeweglichen Sachen sowie sonstige dingliche Rechte wie Hypotheken und Pfandrechte;
 - b) Anteilsrechte an Gesellschaften und andere Arten von Beteiligungen an Gesellschaften;
 - c) Ansprüche auf Geld, das verwendet wurde, um einen wirtschaftlichen Wert zu schaffen, oder Ansprüche auf Leistungen, die einen wirtschaftlichen Wert haben;

- d) Rechte des geistigen Eigentums, wie insbesondere Urheberrechte, Patente, Gebrauchsmuster, gewerbliche Muster und Modelle, Marken, Handelsnamen, Betriebs- und Geschäftsgeheimnisse, technische Verfahren, Know-how und Goodwill;
- e) öffentlich-rechtliche Konzessionen einschließlich Aufsuchungs- und Gewinnungskonzessionen;

eine Änderung der Form, in der Vermögenswerte angelegt werden, läßt ihre Eigenschaft als Kapitalanlage unberührt;

- 2. bezeichnet der Begriff "Erträge" diejenigen Beträge, die auf eine Kapitalanlage für einen bestimmten Zeitraum anfallen, wie Gewinnanteile, Dividenden, Zinsen, Lizenz- oder andere Entgelte;
- 3. bezeichnet der Begriff "Staatsangehörige"
 - a) in bezug auf die Bundesrepublik Deutschland: Deutsche im Sinne des Grundgesetzes für die Bundesrepublik Deutschland,
 - b) in bezug auf die Republik Armenien: Armenier im Sinne der Verfassung der Republik Armenien und des jeweils geltenden Staatsangehörigkeitsgesetzes;
- 4. bezeichnet der Begriff "Gesellschaften"
 - a) in bezug auf die Bundesrepublik Deutschland: jede juristische Person sowie jede Handelsgesellschaft oder sonstige Gesellschaft oder Vereinigung mit oder ohne Rechtspersönlichkeit, die ihren Sitz im Hoheitsgebiet der Bundesrepublik Deutschland hat, gleichviel, ob ihre Tätigkeit auf Gewinn gerichtet ist oder nicht,

- b) in bezug auf die Republik Armenien:
juristische Personen und Unternehmen, die den Status einer juristischen Person besitzen, die der Gesetzgebung der Republik Armenien gemäß gegründet sind und sich im Hoheitsgebiet der Republik Armenien befinden.

Artikel 2

- (1) Jede Vertragspartei wird in ihrem Hoheitsgebiet Kapitalanlagen von Staatsangehörigen oder Gesellschaften der anderen Vertragspartei nach Möglichkeit fördern und diese Kapitalanlagen in Übereinstimmung mit ihren Rechtsvorschriften zulassen. Sie wird Kapitalanlagen in jedem Fall gerecht und billig behandeln.
- (2) Eine Vertragspartei wird die Verwaltung, die Verwendung, den Gebrauch oder die Nutzung der Kapitalanlagen von Staatsangehörigen oder Gesellschaften der anderen Vertragspartei in ihrem Hoheitsgebiet in keiner Weise durch willkürliche oder diskriminierende Maßnahmen beeinträchtigen.

Artikel 3

- (1) Jede Vertragspartei behandelt Kapitalanlagen in ihrem Hoheitsgebiet, die im Eigentum oder unter dem Einfluß von Staatsangehörigen oder Gesellschaften der anderen Vertragspartei stehen, nicht weniger günstig als Kapitalanlagen der eigenen Staatsangehörigen und Gesellschaften oder Kapitalanlagen von Staatsangehörigen und Gesellschaften dritter Staaten.
- (2) Jede Vertragspartei behandelt Staatsangehörige oder Gesellschaften der anderen Vertragspartei hinsichtlich ihrer Betätigung im Zusammenhang mit Kapitalanlagen in ihrem Hoheitsgebiet nicht weniger günstig als ihre eigenen Staatsangehörigen und Gesellschaften oder Staatsangehörige und Gesellschaften dritter Staaten.

(3) Diese Behandlung bezieht sich nicht auf Vorrechte, die eine Vertragspartei den Staatsangehörigen oder Gesellschaften dritter Staaten wegen ihrer Mitgliedschaft in einer Zoll- oder Wirtschaftsunion, einem gemeinsamen Markt oder einer Freihandelszone oder wegen ihrer Assoziation damit einräumt.

(4) Die aufgrund dieses Artikels zu gewährende Behandlung bezieht sich nicht auf Vergünstigungen, die eine Vertragspartei den Staatsangehörigen oder Gesellschaften dritter Staaten aufgrund eines Doppelbesteuerungsabkommens oder sonstiger Vereinbarungen über Steuerfragen gewährt.

Artikel 4

(1) Kapitalanlagen von Staatsangehörigen oder Gesellschaften einer Vertragspartei genießen im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei vollen Schutz und volle Sicherheit.

(2) Kapitalanlagen von Staatsangehörigen oder Gesellschaften einer Vertragspartei dürfen im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei nur zum allgemeinen Wohl und gegen Entschädigung enteignet, verstaatlicht oder anderen Maßnahmen unterworfen werden, die in ihren Auswirkungen einer Enteignung oder Verstaatlichung gleichkommen. Die Entschädigung muß dem Wert der enteigneten Kapitalanlage unmittelbar vor dem Zeitpunkt entsprechen, in dem die tatsächliche oder drohende Enteignung, Verstaatlichung oder vergleichbare Maßnahme öffentlich bekannt wurde. Die Entschädigung muß unverzüglich geleistet werden und ist bis zum Zeitpunkt der Zahlung mit dem üblichen bankmäßigen Zinssatz zu verzinsen; sie muß tatsächlich verwertbar und frei transferierbar sein. Spätestens im Zeitpunkt der Enteignung, Verstaatlichung oder vergleichbaren Maßnahme muß in geeigneter Weise für die Festsetzung und Leistung der Entschädigung Vorsorge getroffen sein. Die Rechtmäßigkeit der Enteignung, Verstaatlichung oder vergleichbaren Maßnahme und die Höhe der Entschädigung müssen in einem ordentlichen Rechtsverfahren nachgeprüft werden können.

(3) Staatsangehörige oder Gesellschaften einer Vertragspartei, die durch Krieg oder sonstige bewaffnete Auseinandersetzungen, Revolution, Staatsnotstand oder Aufruhr im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei Verluste an Kapitalanlagen erleiden, werden von dieser Vertragspartei

hinsichtlich der Rückerstattungen, Abfindungen, Entschädigungen oder sonstigen Gegenleistungen nicht weniger günstig behandelt als ihre eigenen Staatsangehörigen oder Gesellschaften. Solche Zahlungen müssen frei transferierbar sein.

(4) Hinsichtlich der in diesem Artikel geregelten Angelegenheiten genießen die Staatsangehörigen oder Gesellschaften einer Vertragspartei im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei Meistbegünstigung.

Artikel 5

Jede Vertragspartei gewährleistet den Staatsangehörigen oder Gesellschaften der anderen Vertragspartei den freien Transfer der im Zusammenhang mit einer Kapitalanlage stehenden Zahlungen, insbesondere

- a) des Kapitals und zusätzlicher Beträge zur Aufrechterhaltung oder Ausweitung der Kapitalanlage;
- b) der Erträge;
- c) zur Rückzahlung von Darlehen;
- d) des Erlöses im Fall vollständiger oder teilweiser Liquidation oder Veräußerung der Kapitalanlage;
- e) der in Artikel 4 vorgesehenen Entschädigungen.

Artikel 6

Leistet eine Vertragspartei ihren Staatsangehörigen oder Gesellschaften Zahlungen aufgrund einer Gewährleistung für eine Kapitalanlage im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei, so erkennt diese andere Vertragspartei, unbeschadet der Rechte der erstgenannten Vertragspartei aus Artikel 10, die Übertragung aller Rechte oder Ansprüche dieser Staatsangehörigen oder Gesellschaften kraft Gesetzes oder aufgrund Rechtsgeschäfts auf die erstgenannte Vertragspartei an. Ferner erkennt die andere Vertragspartei den Eintritt der erstgenannten Vertragspartei in alle diese Rechte oder Ansprüche (übertragene Ansprüche) an, welche die erstgenannte Vertragspartei in demselben Umfang wie ihr Rechtsvorgänger ausüben berechtigt ist. Für den Transfer von Zahlungen aufgrund der übertragenen Ansprüche gelten Artikel 4 Absätze 2 und 3 und Artikel 5 entsprechend.

Artikel 7

- (1) Transferierungen nach Artikel 4 Absatz 2 oder 3, Artikel 5 oder 6 erfolgen unverzüglich zu dem jeweils gültigen Kurs.
- (2) Dieser Kurs muß dem Kreuzkurs (cross rate) entsprechen, der sich aus denjenigen Umrechnungskursen ergibt, die der Internationale Währungsfonds zum Zeitpunkt der Zahlung Umrechnungen der betreffenden Währungen in Sonderziehungsrechte zugrunde legen würde.

Artikel 8

- (1) Ergibt sich aus den Rechtsvorschriften einer Vertragspartei oder aus völkerrechtlichen Verpflichtungen, die nehen diesem Vertrag zwischen den Vertragsparteien bestehen oder in Zukunft begründet werden, eine allgemeine oder besondere Regelung, durch die den Kapitalanlagen der Staatsangehörigen oder Gesellschaften der anderen Vertragspartei eine günstigere Behandlung als nach

diesem Vertrag zu gewähren ist, so geht diese Regelung dem vorliegenden Vertrag insoweit vor, als sie günstiger ist.

(2) Jede Vertragspartei wird jede andere Verpflichtung einhalten, die sie in bezug auf Kapitalanlagen von Staatsangehörigen oder Gesellschaften der anderen Vertragspartei in ihrem Hoheitsgebiet übernommen hat.

Artikel 9

Dieser Vertrag gilt auch für Kapitalanlagen, die Staatsangehörige oder Gesellschaften der einen Vertragspartei in Übereinstimmung mit den Rechtsvorschriften der anderen Vertragspartei in deren Hoheitsgebiet schon vor dem Inkrafttreten dieses Vertrags vorgenommen haben.

Artikel 10

(1) Meinungsverschiedenheiten zwischen den Vertragsparteien über die Auslegung oder Anwendung dieses Vertrags sollen, soweit möglich, durch die Regierungen der beiden Vertragsparteien beigelegt werden.

(2) Kann eine Meinungsverschiedenheit auf diese Weise nicht beigelegt werden, so ist sie auf Verlangen einer der beiden Vertragsparteien einem Schiedsgericht zu unterbreiten.

(3) Das Schiedsgericht wird von Fall zu Fall gebildet, indem jede Vertragspartei ein Mitglied bestellt und beide Mitglieder sich auf den Angehörigen eines dritten Staates als Obmann einigen, der von den Regierungen der beiden Vertragsparteien zu bestellen ist. Die Mitglieder sind innerhalb von zwei Monaten, der Obmann innerhalb von drei Monaten zu bestellen, nachdem die eine Vertragspartei der anderen mitgeteilt hat, daß sie die Meinungsverschiedenheit einem Schiedsgericht unterbreiten will.

(4) Werden die in Absatz 3 genannten Fristen nicht eingehalten, so kann in Ermangelung einer anderen Vereinbarung jede Vertragspartei den Präsidenten des Internationalen Gerichtshofs bitten, die erforderlichen Ernennungen vorzunehmen. Besitzt der Präsident die Staatsangehörigkeit einer der beiden Vertragsparteien oder kann er aus einem anderen Grund dieser Tätigkeit nicht nachkommen, so soll der Vizepräsident die Ernennungen vornehmen. Besitzt auch der Vizepräsident die Staatsangehörigkeit einer der beiden Vertragsparteien oder kann auch er aus einem anderen Grund dieser Tätigkeit nicht nachkommen, so soll das im Rang nächstfolgende Mitglied des Gerichtshofs, das nicht die Staatsangehörigkeit einer der beiden Vertragsparteien besitzt, die Ernennungen vornehmen.

(5) Das Schiedsgericht entscheidet mit Stimmenmehrheit. Seine Entscheidungen sind bindend. Jede Vertragspartei trägt die Kosten ihres Mitglieds sowie ihrer Vertretung in dem Verfahren vor dem Schiedsgericht; die Kosten des Obmanns sowie die sonstigen Kosten werden von den beiden Vertragsparteien zu gleichen Teilen getragen. Das Schiedsgericht kann eine andere Kostenregelung treffen. Im übrigen regelt das Schiedsgericht sein Verfahren selbst.

(6) Sind beide Vertragsparteien auch Vertragsstaaten des Übereinkommens vom 18. März 1965 zur Beilegung von Investitionsstreitigkeiten zwischen Staaten und Angehörigen anderer Staaten, so kann mit Rücksicht auf die Regelung in Artikel 27 Absatz 1 des Übereinkommens das vorstehend vorgesehene Schiedsgericht insoweit nicht ungerufen werden, als zwischen den Staatsangehörigen oder der Gesellschaft einer Vertragspartei und der anderen Vertragspartei eine Vereinbarung nach Maßgabe des Artikels 25 des Übereinkommens zustande gekommen ist. Die Möglichkeit, das vorstehend vorgesehene Schiedsgericht im Fall der Nichtbeachtung einer Entscheidung des Schiedsgerichts des genannten Übereinkommens (Artikel 27) oder im Fall der Übertragung kraft Gesetzes oder aufgrund Rechtsgeschäfts nach Artikel 6 dieses Vertrags anzurufen, bleibt unberührt.

Artikel 11

(1) Meinungsverschiedenheiten in bezug auf Kapitalanlagen zwischen einer der Vertragsparteien und einem Staatsangehörigen oder einer Gesellschaft der anderen Vertragspartei sollen, soweit möglich, zwischen den Streitparteien gütlich beigelegt werden.

(2) Kann die Meinungsverschiedenheit innerhalb einer Frist von sechs Monaten ab dem Zeitpunkt ihrer Geltendmachung durch eine der beiden Streitparteien nicht beigelegt werden, so wird sie auf Verlangen des Staatsangehörigen oder der Gesellschaft der anderen Vertragspartei einem Schiedsverfahren unterworfen. Sofern die Streitparteien keine abweichende Vereinbarung treffen, sind die Bestimmungen des Artikels 10 Absätze 3 bis 5 sinngemäß mit der Maßgabe anzuwenden, daß die Bestellung der Mitglieder des Schiedsgerichts nach Artikel 10 Absatz 3 durch die Streitparteien erfolgt und daß, soweit die in Artikel 10 Absatz 3 genannten Fristen nicht eingehalten werden, jede Streitpartei mangels anderer Vereinbarungen den Präsidenten des Schiedsgerichtshofs der Internationalen Handelskammer in Paris bitten kann, die erforderlichen Ernennungen vorzunehmen. Der Schiedsspruch wird nach innerstaatlichem Recht vollstreckt.

(3) Die an der Streitigkeit beteiligte Vertragspartei wird während eines Schiedsverfahrens oder der Vollstreckung eines Schiedsspruchs nicht als Einwand geltend machen, daß der Staatsangehörige oder die Gesellschaft der anderen Vertragspartei eine Entschädigung für einen Teil des Schadens oder den Gesamtschaden aus einer Versicherung erhalten hat.

(4) Für den Fall, daß beide Vertragsparteien auch Vertragsstaaten des Übereinkommens vom 18. März 1965 zur Beilegung von Investitionsstreitigkeiten zwischen Staaten und Angehörigen anderer Staaten geworden sind, werden Meinungsverschiedenheiten nach diesem Artikel zwischen den Streitparteien einem Schiedsverfahren im Rahmen des vorgenannten Übereinkommens unterworfen, es sei denn, die Streitparteien treffen eine abweichende Vereinbarung; jede Vertragspartei erklärt hiermit ihr Einverständnis zu einem solchen Verfahren.

Artikel 12

Dieser Vertrag gilt unabhängig davon, ob zwischen den beiden Vertragsparteien diplomatische oder konsularische Beziehungen bestehen.

Artikel 13

- (1) Dieser Vertrag bedarf der Ratifikation; die Ratifikationsurkunden werden so bald wie möglich in Bonn ausgetauscht.
- (2) Dieser Vertrag tritt einen Monat nach Austausch der Ratifikationsurkunden in Kraft. Er bleibt zehn Jahre lang in Kraft; nach deren Ablauf verlängert sich die Geltungsdauer auf unbegrenzte Zeit, sofern nicht eine der beiden Vertragsparteien den Vertrag mit einer Frist von zwölf Monaten vor Ablauf schriftlich kündigt. Nach Ablauf von zehn Jahren kann der Vertrag jederzeit mit einer Frist von zwölf Monaten gekündigt werden.
- (3) Für Kapitalanlagen, die bis zum Zeitpunkt des Außerkrafttretens dieses Vertrags vorgenommen worden sind, gelten die Artikel 1 bis 12 noch für weitere zwanzig Jahre vom Tag des Außerkrafttretens des Vertrags an.

Artikel 14

Mit dem Inkrafttreten dieses Vertrags tritt der Vertrag vom 13. Juni 1989 zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken über die Förderung und den gegenseitigen Schutz von Kapitalanlagen im Verhältnis zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Republik Armenien außer Kraft.

Geschehen zu Eriwan am Dezember 1995
in zwei Urschriften, jede in armenischer und deutscher Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermaßen verbindlich ist.

Für die
Republik Armenien

Für die
Bundesrepublik Deutschland

Protokoll

Bei der Unterzeichnung des Vertrags zwischen der Republik Armenien und der Bundesrepublik Deutschland über die Förderung und den gegenseitigen Schutz von Kapitalanlagen haben die unterzeichneten Bevollmächtigten außerdem folgende Bestimmungen vereinbart, die als Bestandteile des Vertrags gelten:

(1) Zu Artikel 1

- a) Erträge aus der Kapitalanlage und im Fall ihrer Wiederanlage auch deren Erträge genießen den gleichen Schutz wie die Kapitalanlage.
- b) Unbeschadet anderer Verfahren zur Feststellung der Staatsangehörigkeit gilt insbesondere als Staatsangehöriger einer Vertragspartei jede Person, die einen von den zuständigen Behörden der betreffenden Vertragspartei ausgestellten nationalen Reisepaß besitzt.

(2) Zu Artikel 2

- a) Kapitalanlagen, die in Übereinstimmung mit den Rechtsvorschriften einer Vertragspartei in ihrem Hoheitsgebiet von Staatsangehörigen oder Gesellschaften der anderen Vertragspartei vorgenommen sind, genießen den vollen Schutz des Vertrags.
- b) Der Vertrag gilt auch in den Gebieten der ausschließlichen Wirtschaftszone und des Festlandsockels, soweit das Völkerrecht der jeweiligen Vertragspartei die Ausübung von souveränen Rechten oder Hoheitsbefugnissen in diesen Gebieten erlaubt.

(3) Zu Artikel 3

- a) Als "Betätigung" im Sinne des Artikels 3 Absatz 2 ist insbesondere, aber nicht ausschließlich, die Verwaltung, die Verwendung, der Gebrauch und die Nutzung einer Kapitalanlage anzusehen. Als eine "weniger günstige" Behandlung im Sinne des Artikels 3 ist insbesondere anzusehen: die unterschiedliche Behandlung im Falle von Einschränkungen des Bezugs von Roh- und Hilfsstoffen, Energie und Brennstoffen sowie Produktions- und Betriebsmitteln aller Art, die unterschiedliche Behandlung im Falle von Behinderungen des Absatzes von Erzeugnissen im In- und Ausland sowie sonstige Maßnahmen mit ähnlicher Auswirkung. Maßnahmen, die aus Gründen der öffentlichen Sicherheit und Ordnung, der Volksgesundheit oder Sittlichkeit zu treffen sind, gelten nicht als "weniger günstige" Behandlung im Sinne des Artikels 3.
- b) Die Bestimmungen des Artikels 3 verpflichten eine Vertragspartei nicht, steuerliche Vergünstigungen, Befreiungen und Ermäßigungen, welche gemäß den Steuergesetzen nur den in ihrem Hoheitsgebiet ansässigen natürlichen Personen und Gesellschaften gewährt werden, auf im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei ansässige natürliche Personen und Gesellschaften auszudehnen.
- c) Die Vertragsparteien werden im Rahmen ihrer innerstaatlichen Rechtsvorschriften Anträge auf die Einreise und den Aufenthalt von Personen der einen Vertragspartei, die im Zusammenhang mit einer Kapitalanlage in das Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei einreisen wollen, wohlwollend prüfen; das gleiche gilt für Arbeitnehmer der einen Vertragspartei, die im Zusammenhang mit einer Kapitalanlage in das Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei einreisen und sich dort aufhalten wollen, um eine Tätigkeit als Arbeitnehmer auszuüben. Auch Anträge auf Erteilung der Arbeitserlaubnis werden wohlwollend geprüft.

(4) Zu Artikel 4

Ein Anspruch auf Entschädigung besteht auch dann, wenn durch staatliche Maßnahmen in das Unternehmen, das Gegenstand der Kapitalanlage ist, eingegriffen und dadurch seine wirtschaftliche Substanz erheblich beeinträchtigt wird.

(5) Zu Artikel 7

Als "unverzüglich" durchgeführt im Sinne des Artikels 7 Absatz 1 gilt ein Transfer, der innerhalb einer Frist erfolgt, die normalerweise zur Beachtung der Transferförmlichkeiten erforderlich ist. Die Frist beginnt mit der Einreichung eines entsprechenden Antrags und darf unter keinen Umständen zwei Monate überschreiten.

(6) Bei Beförderungen von Gütern und Personen, die im Zusammenhang mit einer Kapitalanlage stehen, wird eine Vertragspartei die Transportunternehmen der anderen Vertragspartei weder ausschalten noch behindern und, soweit erforderlich, Genehmigungen zur Durchführung der Transporte erteilen. Hierunter fallen Beförderungen von

- a) Gütern, die unmittelbar für die Kapitalanlage im Sinne des Vertrags bestimmt sind oder die im Hoheitsgebiet einer Vertragspartei oder eines dritten Staates von einem Unternehmen oder im Auftrag eines Unternehmens angeschafft werden, in dem Vermögenswerte im Sinne des Vertrags angelegt sind;
- b) Personen, die im Zusammenhang mit einer Kapitalanlage reisen.

Geschehen zu Eriwan am 21. Dezember 1995
in zwei Urschriften, jede in armenischer und deutscher Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermaßen verbindlich ist.

Für die
Republik Armenien

Für die
Bundesrepublik Deutschland

[TRANSLATION — TRADUCTION]

TREATY BETWEEN THE REPUBLIC OF ARMENIA AND THE FEDERAL
REPUBLIC OF GERMANY CONCERNING THE ENCOURAGEMENT
AND RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENTS

The Republic of Armenia and the Federal Republic of Germany,
Desiring to intensify economic cooperation between two States,
Striving to create favourable conditions for investments made by the nationals or companies of one State in the national territory of the other,
Recognizing that the encouragement of such investments and their protection on the basis of a treaty are likely to stimulate economic initiative and increase the prosperity of both peoples,
Have agreed as follows:

Article 1

For the purposes of the present Treaty:

1. The term "investments" shall comprise all types of assets, in particular:

- (a) Movable and immovable property, as well as other rights in rem such as mortgages and liens;
- (b) Shares in companies and other forms of participation in companies;
- (c) Claims to money used to create an article of economic value, or claims to services which have an economic value;
- (d) Intellectual property rights, such as copyright, patents, utility models, industrial patterns and models, trademarks, trade names, business and trade secrets, technical processes, know-how and goodwill;
- (e) Business concessions, including prospecting and mining concessions.

Any alteration of the form in which assets are invested shall not affect their classification as an investment.

2. The term "returns" shall mean the amounts yielded by an investment over a certain period, such as percentages of profits, dividends, interest, and licence or other fees.

3. The term "nationals" shall mean:

- (a) in respect of the Federal Republic of Germany: Germans within the meaning of the Basic Law of the Federal Republic of Germany;
- (b) in respect of the Republic of Armenia: natural persons who, according to the law, are nationals of the Republic of Armenia.

4. The term "companies" shall mean:

- (a) in respect of the Federal Republic of Germany: any legal person, commercial or other company or association, with or without legal personality, having its domicile in the

territory of the Federal Republic of Germany, irrespective of whether its activities are profit-oriented;

(b) in respect of the Republic of Armenia: any legal person, company, firm, business or other organization established in accordance with the law of the Republic of Armenia and located in the territory of the Republic of Armenia.

Article 2

(1) Each Contracting Party shall in its territory as far as possible promote investments made by nationals or companies of the other Contracting Party and shall permit these investments in accordance with its legislation. In every case it shall accord investments fair and equitable treatment.

(2) Neither Contracting Party shall prejudice in any way by means of arbitrary or discriminatory measures the management, employment, use or enjoyment of investments of nationals or companies of the other Contracting Party in its territory.

Article 3

(1) Each Contracting Party shall accord to investments in its territory, which are the property or under the influence of nationals or companies of the other Contracting Party, treatment that is no less favourable than that which it accords to investments of its own nationals and companies or investments of nationals or companies of third States.

(2) Each Contracting Party shall accord to nationals or companies of the other Contracting Party, in respect of their activities in connection with investments in its territory, treatment that is no less favourable than that which it accords to its own nationals and companies or nationals and companies of third States.

(3) This treatment shall not apply to prerogatives which a Contracting Party grants to the nationals or companies of third States by virtue of membership of or association with a customs or economic union, common market or free-trade area.

(4) The treatment accorded in pursuance of this Article shall not apply to privileges which a Contracting Party grants to the nationals or companies of third States under a double taxation agreement or other agreements regarding matters of taxation.

Article 4

(1) Investments by nationals or companies of a Contracting Party shall enjoy full protection and full security in the territory of the other Contracting Party.

(2) Investments by nationals or companies of a Contracting Party may not be subjected to expropriation, including nationalization, or other measures the effects of which would be tantamount to expropriation or nationalization in the territory of the other Contracting Party, save in the public interest and against compensation. Compensation must be equivalent to the value of the expropriated investment immediately preceding the moment at which the actual or imminent expropriation, including nationalization or other comparable measures, becomes publicly known. Compensation must be paid promptly and shall bear interest at

the usual bank rate until the day on which it is paid. It must be effectively realizable and freely transferable. Appropriate provision shall be made for the assessment and payment of compensation no later than the moment at which the expropriation, nationalization or comparable measure occurs. The lawfulness of the expropriation, nationalization or similar measure and the amount of compensation shall be susceptible of review under a process of law.

(3) Nationals or companies of a Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflicts, revolution, a state of national emergency or revolt, shall be accorded no less favourable treatment by the latter Contracting Party than that Party accords to its own nationals or companies with regard to restitution, settlements, compensation or other valuable consideration. Such payments shall be freely transferable.

(4) Nationals or companies of a Contracting Party shall receive most-favoured-nation treatment in the territory of the other Contracting Party in respect of the matters provided for in this Article.

Article 5

Each Contracting Party shall guarantee to nationals or companies of the other Contracting Party the free transfer of payments in connection with an investment, in particular:

- (a) of the capital and additional amounts for maintaining or increasing the investment;
- (b) of returns;
- (c) in repayment of loans;
- (d) of the proceeds from the complete or partial liquidation or sale of the investment;
- (e) of the compensation provided for in Article 4.

Article 6

If a Contracting Party makes a payment to its nationals or companies under a guarantee in respect of an investment in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party, without prejudice to the rights of the first Contracting Party under Article 10, shall recognize the assignment of all rights and claims of those nationals or companies with respect to the first Contracting Party by virtue of law or a contract. The other Contracting Party shall further recognize the subrogation of the first Contracting Party to all those rights or claims (assigned claims), which the first Contracting Party is entitled to exercise to the same extent as its predecessor in title. Article 4 (2) and (3) and Article 5 shall apply *mutatis mutandis* to the transfer of payments by virtue of the assigned claims.

Article 7

(1) Transfers under Article 4 (2) or (3) or Articles 5 or 6 shall take place promptly at the exchange rate in effect at the time.

(2) This rate must be the equivalent to the cross rate resulting from the rates of exchange which the International Monetary Fund would take as a basis for converting the currencies in question into Special Drawing Rights at the moment of the transfer.

Article 8

(1) If the legislation of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to this Treaty result in general or specific rules entitling investments by nationals or companies of the other Contracting Party to treatment more favourable than is provided for by this Treaty, such rules, to the extent that they are more favourable, shall prevail over this Treaty.

(2) Each Contracting party shall honour any other obligation it has accepted with regard to investments in its territory by nationals or companies of the other Contracting Party.

Article 9

This Treaty shall also apply to investments made by nationals or companies of either Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, in accordance with the legislation of the latter, before the entry into force of this Treaty.

Article 10

(1) Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Treaty shall be settled, if possible, by the Governments of the two Contracting Parties.

(2) If a dispute cannot thus be settled, it shall be submitted to a court of arbitration upon the request of either Contracting Party.

(3) The court of arbitration shall be constituted for each individual case as follows: each Contracting Party shall appoint one member and those two members shall agree upon a national of a third State as umpire, to be appointed by the Governments of the two Contracting Parties. The members shall be appointed within two months and the umpire within three months from the date on which either Contracting Party informs the other that it wishes to submit the dispute to a court of arbitration.

(4) If the periods specified in paragraph 3 have not been observed, in the absence of any other agreement either Contracting Party may invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party, or if he is otherwise prevented from making the appointments, the Vice-President shall make them. If the Vice-President is also a national of either Contracting Party or if he, too, is prevented from making the appointments, the member of the Court next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall make them.

(5) The court of arbitration shall reach its decision by a majority of votes. Its decisions shall be binding. Each Contracting Party shall bear the costs of its own member and of its counsel in the arbitral proceedings; the costs of the umpire and other costs shall be borne in equal parts by both Contracting Parties. The court of arbitration may make different ar-

rangements concerning costs. In all other respects, the court of arbitration shall determine its own procedure.

(6) If both Contracting Parties are Contracting States to the Convention of 18 March 1965 on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States, the court of arbitration provided for above may in consideration of the provisions of Article 27 (1) of the said Convention not be appealed to insofar as agreement has been reached between the national or company of one Contracting Party and the other Contracting Party under Article 25 of the Convention. This shall not affect the possibility of appealing to such court of arbitration in the event that a decision of the Arbitration Tribunal established under the said Convention is not complied with (Article 27) or in the case of an assignment under a law or pursuant to a legal transaction as provided for in Article 6 of the present Agreement.

Article 11

(1) Disputes regarding investments between one of the Contracting Parties and a national or company of the other Contracting Party shall, as far as possible, be settled amicably between the parties to the dispute.

(2) If the dispute cannot be settled within six months from the time of its being raised by one of the parties to it, it shall be submitted to arbitration proceedings if the national or company of the other Contracting Party so requests. Unless the parties to the dispute decide otherwise, the provisions of Article 10 (3) to (5) shall be applied *mutatis mutandis*; the members of the court of arbitration shall be appointed by the parties in dispute in accordance with Article 10 (3), but if the periods specified in Article 10 (3) are not observed, either party in dispute may, in the absence of other arrangements, invite the President of the Court of Arbitration of the International Chamber of Commerce at Paris to make the required appointments. The ruling shall be enforced in accordance with domestic law.

(3) A Contracting Party which is party to the dispute shall not at any stage of the arbitration proceedings or enforcement of an arbitration ruling raise the objection that the national or company of the other Contracting Party has received compensation from an insurance policy for part or all of the damage.

(4) If both Contracting Parties are Contracting States to the Convention of 18 March 1965 on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States, disputes in the sense of this Article between the parties in dispute shall be submitted to arbitration proceedings under the said Convention, unless the parties in dispute reach some other agreement; each Contracting Party hereby declares its agreement with such a way of proceeding.

Article 12

This Treaty shall apply irrespective of whether diplomatic or consular relations exist between the Contracting Parties.

Article 13

(1) The present Treaty requires ratification. The instruments of ratification shall be exchanged at Bonn as soon as possible.

(2) The present Treaty shall enter into force one month after the exchange of the instruments of ratification. It shall remain in force for 10 years; thereafter its validity shall be extended for an unlimited period unless denounced in writing by either of the Contracting Parties twelve months before its expiration. After the expiry of the ten-year period the Treaty may be denounced at any time with 12 months' notice.

(3) In respect of investments made prior to the date of termination of the present Treaty, Articles 1 to 12 shall continue to apply for a further period of 20 years as from the date of termination of the Treaty.

Article 14

With the entry into force of the present Treaty the Agreement of 13 June 1989 between the Federal Republic of Germany and the Union of Soviet Socialist Republics concerning the promotion and reciprocal protection of investments, as it applies to relations between the Federal Republic of Germany and the Republic of Armenia, shall cease to be applicable.

Done at Eriwan on 21 December 1995 in duplicate in the German and Armenian languages, both texts being equally authentic.

For the Republic of Armenia:

[ILLEGIBLE]

For the Federal Republic of Germany:

[ILLEGIBLE]

PROTOCOL

On signing the Treaty concerning the Encouragement and Reciprocal Protection of Investments, concluded between the Republic of Armenia and the Federal Republic of Germany, the undersigned plenipotentiaries have further agreed on the following provisions, which shall be regarded as an integral part of the Treaty:

(1) Ad Article 1

(a) Returns from the investment and, in the event of their reinvestment, the returns therefrom also, shall enjoy the same protection as the investment.

(b) Without prejudice to any other procedure to determine nationality, in particular every person who possesses a national passport issued by the relevant authorities of the Contracting Party in question shall be deemed a national of the Contracting Party.

(2) Ad Article 2

(a) Investments made by nationals or companies of a Contracting Party in accordance with the legislation of the other Contracting Party and in its territory shall enjoy the full protection of the Treaty.

(b) The Treaty shall also apply in the areas of the exclusive economic zone and the continental shelf, insofar as international law permits the Contracting Party concerned to exercise sovereign rights or powers in those areas.

(3) Ad Article 3

(a) The following in particular, but not exclusively, shall be deemed "activities" within the meaning of Article 3 (2): the management, employment, use and enjoyment of an investment. The following in particular shall be deemed "less favourable" treatment within the meaning of Article 3: differing treatment in the event of restrictions on the purchase of raw or auxiliary materials, energy, fuels or productive or operational equipment of all kinds, differing treatment in the event of impediments to the sale of products on the domestic or foreign market, and other measures having similar effects. Measures which have to be taken on grounds of public security and order, public health or morals shall not be deemed "less favourable" treatment within the meaning of Article 3.

(b) The provisions of Article 3 shall not oblige a Contracting Party to extend to natural persons or companies domiciled in the territory of the other Contracting Party tax privileges, exemptions or reductions which, according to its tax law, are granted solely to natural persons and companies domiciled in its territory.

c) The Contracting Parties shall, within the framework of their national legislation, give sympathetic consideration to applications for the entry and sojourn of persons of either Contracting Party who wish to enter the territory of the other Contracting Party in connection with an investment; the same shall apply to employed persons of either Contracting Party who wish to enter the territory of the other Contracting Party in connection with an investment and to remain there in order to take up employment. Applications for work permits shall likewise be given sympathetic consideration.

(4) Ad Article 4

Entitlement to compensation shall also exist if, because of measures taken at national level, the enterprise in which the investment has been made is encroached upon and its economic value is thereby considerably reduced.

(5) Ad Article 7

A transfer shall be deemed to have been "promptly" carried out within the meaning of Article 7 (1) if effected within the period of time normally required for compliance with transfer formalities. The period shall commence with the submission of the relevant application and may under no circumstances exceed two months.

(6) Whenever goods or persons are to be transported in connection with an investment, a Contracting Party shall neither exclude nor hinder transport enterprises of the other Contracting Party and, if necessary, shall issue permits as required to carry out the transport. This shall include the transportation of:

(a) Goods which are directly intended for the investment within the meaning of the Treaty, or which are purchased in the territory of a Contracting Party or of a third State by an enterprise or by order of an enterprise in which assets within the meaning of the Treaty have been invested;

(b) Persons travelling in connection with an investment.

Done at Eriwan on 21 December 1995 in duplicate in the German and Armenian languages, both texts being equally authentic.

For the Republic of Armenia:

[ILLEGIBLE]

For the Federal Republic of Germany:

[ILLEGIBLE]

[TRANSLATION — TRADUCTION]

TRAITÉ ENTRE LA RÉPUBLIQUE D'ARMÉNIE ET LA RÉPUBLIQUE
FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE RELATIF À LA PROMOTION ET À LA
PROTECTION RÉCIPROQUE DES INVESTISSEMENTS DU CAPITAL

La République d'Arménie

et

la République fédérale d'Allemagne,

Désireuses d'intensifier la coopération économique entre les deux États,

Entendant créer des conditions favorables aux investissements des investisseurs de
chacun des États sur le territoire de l'autre État,

Reconnaissant que l'encouragement et la protection contractuelle de ces investisse-
ments sont de nature à stimuler l'initiative économique privée et à accroître la prospérité
des deux nations,

Sont convenues de ce qui suit:

Article premier

Aux fins du présent Traité:

1. Le terme "investissements" comprend toutes les classes de biens, notamment

a) les biens meubles et immeubles ainsi que tous autres droits réels, tels qu'hy-
pothèques, nantissements et gages;

b) les actions dans des sociétés et autres formes de participation au capital des sociétés;

c) les créances portant sur des sommes d'argent ayant servi à créer une valeur
économique ou portant sur toute prestation ayant une valeur économique;

d) les droits de propriété intellectuelle, en particulier les droits d'auteur, brevets d'in-
vention, modèles déposés, marques de fabrique, raisons sociales, secrets commerciaux et
industriels, procédés techniques, savoir-faire et clientèle;

e) les concessions industrielles ou commerciales conférées par le droit public, y com-
pris les concessions relatives à la prospection, l'extraction et l'exploitation de ressources na-
turelles.

Aucune modification du mode de placement des avoirs n'influera sur leur classification
en tant qu'investissement.

2. Le terme "revenus" désigne les sommes rapportées par un investissement pendant
une période donnée, telles que les bénéfices, dividendes, intérêts, redevances ou commis-
sions.

3. Le terme "ressortissants" désigne:

a) en ce qui concerne la République fédérale d'Allemagne:

les Allemands au sens de la loi fondamentale de la République fédérale d'Allemagne;

b) en ce qui concerne la République d'Arménie:

les personnes ayant la nationalité arménienne, conformément à la constitution et à la législation de la République d'Arménie.

4. Le terme "entreprises" désigne:

a) en ce qui concerne la République fédérale d'Allemagne:

toute personne juridique ainsi que toute entreprise commerciale ou autre ou association avec ou sans personnalité morale et dont le siège est situé sur le territoire de la République fédérale d'Allemagne, que ses activités aient un but lucratif ou non;

b) en ce qui concerne la République d'Arménie:

toute entreprise à responsabilité limitée, enregistrée sur le territoire de la République d'Arménie ou toute personne morale constituée conformément à sa législation et dont le siège est situé sur le territoire de la République d'Arménie.

Article 2

1. Chacune des Parties contractantes encourage dans toute la mesure du possible les investissements par des ressortissants ou des entreprises de l'autre Partie contractante sur son territoire et admet lesdits investissements, conformément à sa législation. En tout état de cause, elle accorde auxdits investissements un traitement juste et équitable.

2. Aucune des Parties contractantes n'entrave de quelque façon que ce soit, par des mesures arbitraires ou discriminatoires, la gestion, le maintien, l'utilisation ou la jouissance des investissements effectués sur son territoire par des ressortissants ou des entreprises de l'autre Partie contractante.

Article 3

1. Ni l'une ni l'autre des Parties contractantes ne soumet les investissements effectués sur son territoire et appartenant à des ressortissants ou des entreprises de l'autre Partie contractante ou contrôlés par ceux-ci à un traitement moins favorable que celui qu'elle accorde aux investissements de ses propres ressortissants ou entreprises ou aux investissements des ressortissants ou entreprises d'États tiers.

2. Ni l'une ni l'autre des Parties contractantes ne soumet les ressortissants ou entreprises de l'autre Partie contractante, en ce qui concerne leurs activités en rapport avec des investissements effectués sur son territoire, à un traitement moins favorable que celui qu'elle accorde à ses propres ressortissants ou entreprises ou aux ressortissants ou entreprises de tout État tiers.

3. Ce traitement ne s'applique pas aux privilèges que l'une ou l'autre des Parties contractantes accorde aux ressortissants ou entreprises d'États tiers au motif de son appartenance à, ou de son association avec une union douanière ou économique, un marché commun ou une zone de libre-échange.

4. Le traitement accordé en vertu du présent article ne vise pas les avantages que l'une ou l'autre des Parties contractantes accorde aux ressortissants ou entreprises d'États tiers en vertu d'un accord visant à éviter la double imposition ou d'autres accords fiscaux.

Article 4

1. Les investissements effectués par des ressortissants ou entreprises de l'une ou de l'autre des Parties contractantes bénéficient sur le territoire de l'autre Partie contractante d'une protection et d'une sécurité intégrales.

2. Les investissements effectués par des ressortissants ou des entreprises d'une Partie contractante ne font pas l'objet, sur le territoire de l'autre Partie contractante, de mesures d'expropriation, nationalisation ou autres mesures dont les conséquences équivaudraient à une expropriation ou à une nationalisation, sauf pour cause d'utilité publique et moyennant le versement d'une indemnité. Ladite indemnité doit être d'une valeur équivalente à celle qu'avait l'investissement faisant l'objet de l'expropriation immédiatement avant la date à laquelle l'expropriation, la nationalisation ou des mesures comparables, effectives ou imminentes, ont été rendues publiques. L'indemnité est versée sans retard au taux d'intérêt bancaire normal applicable jusqu'au moment du paiement; elle est effectivement réalisable et librement transférable. Des dispositions devront avoir été prises de façon appropriée soit au moment de l'expropriation, de la nationalisation ou des mesures comparables, soit avant celles-ci, afin de fixer le montant de l'indemnité et les modalités de son paiement. La légalité de l'expropriation, de la nationalisation ou des mesures comparables et le montant de l'indemnité bénéficieront des garanties d'une procédure régulière.

3. Les ressortissants ou les entreprises des Parties contractantes dont les investissements subissent un préjudice sur le territoire de l'autre Partie contractante, du fait d'une guerre ou d'un conflit armé, d'une révolution, d'un état d'urgence nationale ou d'une émeute bénéficiant, de la part de cette autre Partie contractante, d'un traitement non moins favorable que celui qu'elle accorde à ses propres investisseurs en matière de restitution, indemnisation, dommages et autres modes de règlement. Les versements à ce titre seront librement transférables.

4. Les ressortissants ou les entreprises de chacune des Parties contractantes bénéficieront, sur le territoire de l'autre Partie contractante du traitement de la nation la plus favorisée en ce qui concerne les questions visées dans le présent article.

Article 5

Chaque Partie contractante garantit aux investisseurs de l'autre Partie contractante le libre transfert des paiements effectués au titre d'un investissement, notamment

- a) du capital et des fonds additionnels nécessaires au maintien ou à l'augmentation de l'investissement;
- b) des revenus;
- c) du remboursement des prêts;
- d) des montants provenant de la liquidation ou de la vente de tout ou partie de l'investissement;
- e) de l'indemnité prévue à l'article 4.

Article 6

Si l'une des Parties contractantes verse un montant quelconque à l'un de ses ressortissants ou à l'une de ses entreprises en vertu d'une garantie donnée pour un investissement sur le territoire de l'autre Partie contractante, cette dernière, sans préjudice du droit que confère l'article 10 à la première Partie, reconnaît la cession de tout droit ou créance dudit ressortissant ou de ladite entreprise à la première Partie contractante, que ce soit en application d'une loi ou en vertu d'une transaction légale. La deuxième Partie contractante reconnaît en outre que la première Partie contractante est subrogée dans lesdits droits ou créances (créances transférées) et qu'elle est habilitée à les exercer dans la même mesure que son prédécesseur en titre. Les dispositions des paragraphes 2 et 3 de l'article 4 ainsi que de l'article 5 sont applicables mutatis mutandis au transfert des paiements à effectuer à la Partie contractante bénéficiaire de la cession.

Article 7

1. Les transferts visés par le paragraphe 2 ou 3 de l'article 4 et par l'article 5 ou 6 sont effectués sans délai au taux de change en vigueur à la date du transfert.

2. Ce taux de change correspond aux parités croisées obtenues à partir des taux qui seraient appliqués, par le Fonds monétaire international, le jour du paiement aux conversions des devises en cause en droits de tirage spéciaux.

Article 8

1. Si la législation de l'une des Parties contractantes ou les obligations ressortant du droit international existant alors ou établies par la suite entre les Parties contractantes, en sus du présent Traité, contiennent une disposition générale ou spécifique accordant aux investisseurs de l'autre Partie contractante un traitement plus favorable que celui prévu dans le présent Traité, ladite disposition, dans la mesure où elle est plus favorable, l'emportera sur le présent Traité.

2. En outre, chaque Partie contractante remplit toute obligation contractuelle qu'elle a pu contracter en ce qui concerne les investissements effectués sur son territoire par des investisseurs de l'autre Partie contractante.

Article 9

Le présent Traité s'applique également aux investissements effectués, avant son entrée en vigueur, par les investisseurs d'une Partie contractante sur le territoire de l'autre Partie contractante, conformément à la législation de cette dernière.

Article 10

1. Les différends concernant l'interprétation ou l'application du présent Traité seront réglés si possible par les Gouvernements des deux Parties contractantes.

2. Si un différend ne peut être réglé dans ces conditions, il est soumis à un tribunal arbitral à la demande de l'une ou l'autre des Parties contractantes.

3. Ce tribunal arbitral ad hoc sera constitué comme suit: chaque Partie contractante nomme un membre, les deux membres ainsi nommés se mettent d'accord sur un ressortissant d'un État tiers devant assumer la présidence du tribunal et devant être nommé par les Gouvernements des deux Parties contractantes. Lesdits membres sont nommés dans un délai de deux mois, le président devant l'être dans un délai de trois mois à compter de la date à laquelle l'une des Parties contractantes a informé l'autre de son intention de soumettre le différend à un tribunal arbitral.

4. Si les délais prescrits au paragraphe 3 ci-dessus n'ont pas été respectés, l'une ou l'autre Partie contractante peut, en l'absence de tout autre arrangement, demander au Président de la Cour internationale de justice de procéder aux nominations voulues. Si le Président est un ressortissant de l'une ou de l'autre Partie contractante ou s'il est empêché pour une quelconque autre raison de s'acquitter de cette mission, le Vice-président, sous réserve qu'il ne soit pas ressortissant de l'une ou de l'autre Partie contractante, procède aux nominations nécessaires. Si le Vice-président est un ressortissant d'une Partie contractante ou s'il est lui aussi empêché de s'acquitter de cette mission, le membre le plus ancien de la Cour internationale de justice, non ressortissant de l'une des Parties contractantes, procède aux nominations voulues.

5. Le tribunal arbitral statue à la majorité des voix. Ses décisions sont sans appel et ont force exécutoire. Chacune des Parties contractantes prend en charge les frais de son propre membre et de ses représentants à la procédure d'arbitrage; les frais du président et le reliquat des frais sont partagés à égalité entre les Parties contractantes. Le tribunal arbitral a la latitude de prendre d'autres dispositions en matière de dépenses. A tous autres égards, le tribunal arbitral fixe son propre règlement intérieur.

6. Si les deux Parties contractantes sont parties à la Convention du 18 mars 1965 pour le règlement des différends relatifs aux investissements entre États et ressortissants d'autres États, il ne peut, compte tenu des dispositions du paragraphe 1 de l'article 27 de ladite Convention, être fait appel au tribunal arbitral susmentionné si l'investisseur de l'une des Parties contractantes et l'autre Partie contractante sont parvenus à un accord comme prévu à l'article 25 de la Convention. Ces dispositions n'empêchent toutefois pas qu'il soit fait appel à un tel tribunal si une décision du tribunal établi en vertu de l'article 27 de la Convention n'est pas respectée ou dans le cas d'une cession résultant d'une loi ou d'une transaction légale telle que visée à l'article 6 du présent Traité.

Article 11

1. Les différends concernant les investissements, survenant entre une Partie contractante et un ressortissant ou une entreprise de l'autre Partie contractante, sont réglés, dans la mesure du possible, entre les parties en litige.

2. Si le différend ne peut être réglé dans un délai de six mois à compter de la date à laquelle il a été soulevé par l'une des parties au différend, il est soumis à arbitrage à la requête du ressortissant ou de l'entreprise de l'autre Partie contractante. L'une comme l'autre

des Parties contractantes déclarent accepter, par le présent Traité, cette procédure d'arbitrage. A moins que les parties au litige en aient convenu autrement, les dispositions des paragraphes 3 à 5 de l'article 10 s'appliquent mutatis mutandis, sous réserve que les parties au litige procèdent à la nomination des membres du tribunal arbitral dans les conditions visées au paragraphe 3 de l'article 10 et que, dans la mesure où les délais stipulés au paragraphe 3 de l'article 10, ne sont pas respectés, l'une ou l'autre des parties au différend peut, en l'absence d'autres arrangements, inviter le Président du Tribunal d'arbitrage de la chambre internationale de commerce de Paris à procéder aux nominations voulues. La sentence arbitrale est appliquée dans des conditions conformes au droit interne.

3. Pendant la procédure d'arbitrage ou l'exécution d'une sentence, la Partie contractante, partie au différend, ne peut objecter que le ressortissant ou l'entreprise de l'autre Partie contractante a été indemnisé grâce à une police d'assurance couvrant tout un partie du dommage.

4. Dans l'éventualité où les deux Parties contractantes seraient devenues États contractants à la Convention du 18 mars 1965 relative au règlement des différends en matière d'investissements entre États et ressortissants d'autres États, les différends entre les parties au litige, tels que ressortant du présent article, seraient soumis à arbitrage en vertu de la Convention susvisée, à moins que les parties au litige n'en conviennent autrement; chacune des Parties contractantes déclare par le présent Traité accepter cette procédure.

Article 12

Le présent Traité est valide, qu'il existe ou non des relations diplomatiques ou consulaires entre les Parties contractantes.

Article 13

1. Le présent Traité est sujet à ratification; les instruments de ratification seront échangés dès que possible à Bonn.

2. Le présent Traité entre en vigueur un mois après la date de l'échange des instruments de ratification. Il demeure en vigueur pendant une période de dix ans et est ensuite reconduit pour une période indéterminée, sauf dénonciation écrite par l'une des Parties contractantes, douze mois avant son expiration. A l'expiration de la période de dix ans, le présent Traité peut être dénoncé à tout moment par l'une ou l'autre des Parties contractantes moyennant un préavis de douze mois.

3. En ce qui concerne les investissements effectués avant la date de dénonciation du présent Traité, les articles 1 à 12 continueront d'être en vigueur pendant une période supplémentaire de 20 ans à compter de la date de dénonciation du présent Traité.

Article 14

Avec l'entrée en vigueur du présent Traité, l'Accord relatif à la promotion et à la protection réciproque des investissements par rapport à la République fédérale d'Allemagne

et la République d'Arménie, conclu le 13 juin 1989 entre la République fédérale d'Allemagne et l'Union des Républiques socialistes soviétiques devient caduc.

Fait à Eriwan le 21 décembre 1995 en deux exemplaires originaux en langues arménienne et allemande, les deux textes faisant également foi.

Pour la République d'Arménie :

[ILLISIBLE]

Pour la République fédérale d'Allemagne :

[ILLISIBLE]

PROTOCOLE

Lors de la signature du Traité entre la République d'Arménie et la République fédérale d'Allemagne relatif à la promotion et à la protection réciproque des investissements du capital, les plénipotentiaires soussignés sont en outre convenus des dispositions ci-après, lesquelles sont considérées comme faisant partie intégrante du Traité:

1. En ce qui concerne l'article premier

a) Les revenus des investissements et, le cas échéant, du réinvestissement desdits revenus, bénéficient de la même protection que l'investissement initial.

b) Sans préjudice des autres modes de détermination de la nationalité, sera notamment considéré comme un ressortissant d'une Partie contractante toute personne munie d'un passeport délivré par l'autorité compétente de ladite Partie contractante.

2. En ce qui concerne l'article 2

a) Les investissements effectués conformément à la législation de l'une ou l'autre des Parties contractantes sur le territoire d'une Partie contractante par des ressortissants ou des entreprises de l'autre Partie contractante bénéficient de la protection intégrale du Traité.

b) Le Traité s'applique aussi à la zone économique exclusive et au plateau continental dans la mesure où le droit international autorise la Partie contractante concernée à exercer des droits souverains ou une juridiction dans lesdites zones.

3. En ce qui concerne l'article 3

a) Sont notamment, quoique non exclusivement, considérés comme des "activités" au sens du paragraphe 2 de l'article 3: la gestion, le maintien, l'utilisation et la jouissance d'un investissement. Sont notamment considérés comme un "traitement moins favorable" au sens de l'article 3: un traitement inégal dans le cas des restrictions à l'achat de matières premières, de matières auxiliaires, d'énergie ou de combustible ou de moyens de production ou d'exploitation de quelque nature que ce soit, un traitement inégal dans le cas de toute entrave à la commercialisation de produits à l'intérieur comme à l'extérieur du pays, ainsi que toute autre mesure ayant des effets analogues.

Ne sont pas considérées comme un "traitement moins favorable", au sens de l'article 3, les mesures prises pour sauvegarder la sécurité et l'ordre public, la santé publique ou les bonnes moeurs.

b) Les dispositions de l'article 3 n'obligent pas une Partie contractante à accorder aux personnes physiques ou aux sociétés résidant sur le territoire de l'autre Partie contractante les avantages, exonérations et abattements fiscaux qui ne sont accordés par sa législation fiscale qu'aux personnes physiques et entreprises résidant sur son territoire.

c) Les Parties contractantes examinent avec bienveillance, et conformément à leur législation interne, les demandes de permis d'entrée et de séjour sur leur territoire, émanant de personnes de l'autre Partie contractante, et formulées en rapport avec un investissement; le même principe vaut pour les personnes employées par une Partie contractante et qui, en rapport avec un investissement, souhaitent entrer sur le territoire de l'autre Partie contractante et y séjourner pour y exercer une activité salariée. Les demandes de permis de travail sont également examinées avec bienveillance.

4. En ce qui concerne l'article 4

Il y a également motif à réclamer une indemnisation quand une intervention de l'État dans une société, dans laquelle un investissement a été effectué, en compromet sérieusement la viabilité économique.

5. En ce qui concerne l'article 7

Un transfert de fonds est considéré comme ayant été fait "sans délai", au sens du paragraphe 1 de l'article 7, s'il est effectué dans les délais normaux nécessaires à l'accomplissement des formalités de transfert. La période considérée court à compter du jour où la demande pertinente a été soumise et ne peut en aucun cas dépasser deux mois.

6. Lorsque des marchandises ou des personnes doivent être transportées en raison d'un investissement, aucune des Parties contractantes n'adopte de mesures interdisant ou entravant la participation des entreprises de transport de l'autre Partie contractante et délivre les autorisations nécessaires au transport en question, notamment le transport

a) des marchandises directement destinées à un investissement, au sens du Traité, ou acquises sur le territoire de l'une ou l'autre des Parties contractantes ou de tout État tiers par une entreprise ou pour le compte d'une entreprise dans laquelle les actifs, au sens du Traité, sont investis;

b) de personnes effectuant des déplacements en rapport avec un investissement.

Fait à Eriwan le 21 décembre 1995 en deux exemplaires originaux en langues arménienne et allemande, les deux textes faisant également foi.

Pour la République d'Arménie :

[ILLISIBLE]

Pour la République fédérale d'Allemagne :

[ILLISIBLE]